

פחד דוד

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

מעלת הכרת הטוב

אם הם אינם דואגים להעביר את תורתם הלאה, אלא שומרים אותה לעצמם, הרי נחשבים הם לגזלנים משום שהתורה היא לא רכושם הפרטי ונחלתם הבלעדית, אלא נחלתם של כל כלל ישראל.

ראיתי שאלה המובאת באחד הספרים, מפני מה משה רבנו הכיר טובה למים ולחול אך לא הכיר טובה לפרעה שגידלו בביתו ועשה אותו לנסיך, שאם אדם מכיר טובה לדומם, קל וחומר עליו להכיר טובה לבשר ודם. והנה מצינו שלא רק שמשה לא הכיר טובה לפרעה על כל מה שעשה בעבורו, אלא שהוא היה אחראי להכותו בעשרת המכות.

ונראה לתרץ קושיה זו על פי מקרה שארע עימי. באחד הימים ניגש אלי אדם ואמר לי שצריך להכיר טובה להיטלר ימ"ש מכיוון שבזכותו הוקמה מדינת ישראל, שלולא היה היטלר ימ"ש משמיד את העם היהודי, לא היו חשים הכל בצורך להקים מדינה ליהודים. ולמשמע דברים אלו הזדעזעתי עד מאוד, וכי כיצד אפשר לחוש הכרת הטוב כלפי מי שרצח שישה מליון יהודים, וזהו כגון האמירה המגוחכת שיש לחוש הכרת הטוב כלפי המן שבזכות מחשבתו הרעה להשמיד להרוג ולאבד את עם ישראל, אנו חוגגים היום את חג הפורים עם כל המצוות הכלולות בו, ובוודאי שאין הדעת סובלת מחשבות מסוג זה.

ומעניין זה נראה להשיב שמשה לא הכיר טובה לפרעה על כל השנים שגידלו בביתו, משום שפרעה היה צורך העם היהודי ובחזקת רשע גמור, והגם שהתנהג עם משה הפעוט בחסד וברחמים, הרי שזהו "חסד לאומים חסאת" (משלי יד, לד) ולכן אין כל צורך להכיר טובה על כך, אלא אדרבה, להענישו מנה אחת אפיים על כל הצער והרוע שגרם לבני ישראל תחת עול שעבודו. כמו כן כאשר אדם מכיר טובה לאדם רשע הרי שבזה הוא מביע הסכמה עם כוחותיו ומעשיו הרעים ונעשה שותף לטומאה, ועל כן אם משה היה מביע הערכה על מעשי פרעה עימו, הרי שבכך הוא היה חלילה מסכים עימו במעשיו הרעים ומחזק ידי עושי עבירה.

ומעיד אני על עצמי שמשתדל אני בכל כוחי לא לעשות שימוש בכסף של מחללי שבתות, היות ועל ידי שימוש בכסף זה אני מחזק את ידם ולכאורה נותן להם הכשר להמשיך ולחלל את השבת. דבר מצוי הוא שלא פעם אדם שפותח את העסק שלו בשבת ומחלל אותה, מרגיע הוא את מצפונו על ידי כך שהוא תורם מכספו למטרות צדקה וחסד, אך יש להתחזק ולדעת ששימוש בכסף שהתקבל בדרך אסורה - אין בו כל ברכה. ומלבד זאת, השימוש בכסף זה עלול להעניק תעודת הכשר לבעליו להמשיך בדרכו הרעה.

מוסר ההשכל הנלמד מפרשה זו הוא בדבר חשיבות הכרת הטוב, וזאת משום שמידה זו מטהרת ומזככת את ליבו של האדם וגורמת לו להתעלות בעבודת ה', ומתוך שהאדם מכיר טובת חברו - סופו להגיע לידי הכרה בטובתו של מקום.

"ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן קח מטף ונטה ידך על מימי מצרים על נהרתם על יאוריהם ועל אגמיהם ועל כל מקווה מימיהם ויהיו דם והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים". (שמות ז, יט)

כתב רש"י "אמר אל אהרן" - לפי שהגן היאור על משה כשהושלך לתוכו, לפיכך לא לקה על ידו לא בדם ולא בצפרדעים ולקה על ידי אהרן.

מובא בפרשה זו שהקב"ה מצווה למשה לומר לאהרן אחיו שהוא זה שיכה את היאור ובכך יביא את מכת דם על המצרים. ומפני מה היה לאהרן להכות על היאור ולא עשה זאת משה בעצמו, מבוואר בחז"ל (שמו"ר ט, י) לפי שהיאור הגן על משה בזמן היותו תינוק.

מובא בפסוקי התורה שגזירה יצאה מלפני פרעה - כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו (שם א, כב), לפיכך עשה הקב"ה נס ונולד משה לאמו יוכבד לסוף שישה ירחים, משה הפעוט הונח בתיבה אשר הושטה ביאור, וכך ניצל מגזירת פרעה. ומתוך כך שציוה ה' על משה שלא להכות את היאור, לימדנו הכתוב מוסר השכל עצום והוא - "בור ששתית ממנו מים אל תזרוק בו אבן" (במד"ר כב, ז), והיינו שהכרת הטוב היא מידה מעולה המשפרת ומזככת את ליבו של האדם ומביאה אותו לידי דרגות רוחניות רמות ונישאות.

הנה נאמר בפרקי אבות (א, א): "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה". ממשנה זו אנו למדים על העברת המסורת מדור לדור כאשר כל דור היה אחראי להעביר את המסורת לדור הבא אחריו על מנת שלא תשכח תורה מעם ישראל. ברבות השנים בשל ירידת הדורות, הועלתה כל התורה שבעל פה על גבי הכתב היות וכבר לא היו מספיק מעתיקי שמועה שבכוחם היה להעביר את התורה שבעל פה בשלמותה מבלי לשכוח ממנה פרטים.

ונראה לומר שכל אדם שזכה לינוק מרבו את חוכמת התורה, חב הוא לו חובת הכרת הטוב, היות ואם רבו לא היה מתאמץ ללמדו תורה - מי יודע היכן הוא היה עומד עתה. וכשם שברור לנו שאנו חייבים להוקיר ולהעריך את אבות אבותינו שהעבירו את המסורת הלאה, כך מוכרחים אנו לדעת שיש לנו חובת הכרת הטוב כלפי המלמדים והרבנים שלנו שגידלו אותנו בתורה וביראה.

כמו כן יש לציין שאדם שניתנו לו כישורי הוראה ויש לו יכולת לחדש בתורה ולהעביר את חידושי הלאה - ולא עושה כן, הרי הוא גזלן וכופר הוא בטובת המקום שהעניק לו חכמה ודעת להבין את דברי התורה. ולמעשה לכל אדם יש תפקיד להעביר את השמועה והמסורת הלאה, ישנם כאלו שביכולתם להעביר את השמועה רק לבני ביתם, היות ולא קיבלו כושר הוראה מיוחד, ולעומתם ישנם כאלו שנתברכו בכושר הסבר מעולה ומשום הכי

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:23 | 16:37 | 16:27 | 16:41

מוצאי שבת 17:38 | 17:40 | 17:38 | 17:42

רבינו תם 18:17 | 18:13 | 18:13 | 18:17

הילולא דצדיקיא

- כו - רבי שאול קצין
- כז - רבי שמשון רפאל הירש מפרנקפורט
- כח - רבי אברהם ענתבי
- כט - רבי יצחק כדורי
- א - רבי משה שיק המהר"ם שיק
- ב - רבי משולם זושא מנאפולי
- ג - רבי יוסף מאמינינוב

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "כה אמר ה'." (יחזקאל כ"ח)

הקשר לפרשה: בהפטרה יש נבואות על מפלתה של ארץ מצרים, והוא מענין הפרשה שבה מסופר על הפורענות שבאה על מצרים בעשר המכות שקיבלו מיד ה'.

"אשר אמר לי יארי ואני עשיתיני". (יחזקאל כט. ג)

לעולם אין גשמים יורדים במצרים, לבד כי אם הנילוס עלה על גדותיו ומשקה את כל השדות.

לפיכך כפרו המצרים בהשגחה העליונה, משום שלא היו זקוקים למטר השמים - אשר הוא האות לכוח א-להי המנהיג את העולם. ולא עוד אלא שהמצרים עשו את היאור ואת תניניו לאלוה ופרעה אמר "לי יארי ואני עשיתיני".

("בני יששכר")

"ביום ההוא אצמיח קרן לבית ישראל" (יחזקאל כט. כא)

ישועת ישראל, הרי היא דומה לצמח; מה הצמח מתחיל לנבוט ולצמוח רק כאשר הצמחים מתחילים להירקב באדמה עד שדומה כי אין להם עוד תקוה - כך גם ישועת ישראל באה; בשעה שהם נתונים בשפל המדרגה ודומה חלילה כי אבדה מהם כל תקוה של קיום. לפיכך אמר הכתוב; "אצמיח קרן לבית ישראל".

וזו גם הכוונה במה שאנו אומרים בתפילת שמונה עשרה; "מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה". צמיחת הצמח אחרי הרקבון המוחלט הינו הוכחה לתחיית המתים, כי אף על פי שהמתים הופכים לעפר, בכל זאת יקומו לתחיית המתים בבוא המועד לך.

(אבני אזל")

שנת הארץ

תמיכת העצים: פעולת תמיכה של עצים כדי שלא ישברו, או כדי שיצמחו בכיוון הרצוי - הוא תולדת הזורע.

ולכן, אסור לתמוך ענף של עץ צעיר כדי שיצמח לגובה כראוי, אולם מותר לתמוך ענף של עץ שהתחיל להישבר כדי שלא ישבר יותר. ויש להיזהר לתמוך את העץ באופן שלא ישבר יותר, ולא באופן שיחזור למקומו, כיון שזהו תיקון לעץ ולא רק הצלה מנזק.

לעדור שדה וגינה: אסור לעדור את השדה או את הגינה מסביב לצמחים משום מלאכת הזורע, אלא אם כן יש צורך להצלת הצמחיה. אולם אם יש סדקים בקרקע סמוך לצמחים - מותר לסתום את הסדקים כדי למנוע את התייבשות השורשים.

במסילה נעלה

הודו לה' בהכרת הטוב

גם יהודי זה שהבין את גודל הנס שנעשה עימו מיהר לשאול באיזה אופן עליו להודות לקב"ה על חייו שניתנו לו במתנה.

ואני הוריתי לשניהם ולעוד רבים כמוהם את הדרך בה יהודי מכיר טובה לקב"ה על רוב חסדיו - על ידי לימוד התורה, קיום המצוות ועיסוק בגמילות חסדים שהם קיום רצון הבורא.

הרדמה שגרמה לחיזוק

ארע עימי שעברתי ניתוח מסוים ולשם כך נצרכתי להרדמה כללית.

כשהחל הרופא המרדים בתהליך ההרדמה ניסיתי ככל יכולתי לא להיכנע לשר השינה ולהישאר ער, אך סמי ההרדמה היו חזקים ממני, וכשהתעוררתי - היה זה כבר לאחר הניתוח.

כאשר התעוררתי מתרדמת הניתוח, לא הפסקתי להודות לקב"ה על החסד הגדול שעשה עימי שהעיר אותי מאותה הרדמה, ועל שהשיגח עלי באופן מיוחד בשעת הניתוח. היות ובמקרים רבים חולים עלו על מיטת הניתוחים, לעיתים אפילו לצורך ניתוח פשוט, ולדאבון הלב לא זכו לרדת מאותה מיטה בחיים.

ולאחר מחשבה שנייה ומדוקדקת הגעתי להבנה, שכשם שהודיתי לקב"ה על שהעיר אותי מתרדמת הניתוח, באותו אופן עלי להודות בכל יום ויום לבורא העולם, שמשבי לי את נשמתי לאחר שנת הלילה. שכן ידוע הדבר שהשינה בלילה היא אחת משישים ממיטה, ולפיכך - חסדו של הקב"ה נעשה עימנו בכל יום בו אנו זוכים לפקוח את עינינו ולקום ליום חדש של עשייה.

זכיתי לשמוע מיהודים רבים על מעשי ניסים שונים שאירעו עימם. רבים מהם ביקשו לדעת כיצד הם יכולים להודות לקב"ה על הנס שנעשה איתם, וכיצד יכירו לו טובה על כך.

אישה המתגוררת בארצות הברית בבניין בן ארבעים קומות, סיפרה שראתה במו עיניה מטוס זעיר מתרסק אל תוך הבניין בו היא מתגוררת, ופוגע ישירות בחלון הבית שלה שהתפוצץ מעוצמת ההתנגשות. כתוצאה מהתאונה נהרגו במקום שני הטייסים, והמטוס הפך לגוש מתכת שרופה, כשהוא מותיר סביבו הרס וחורבן.

לגודל הנס יצאה האישה מתאונה זו בחיים, וכל הפגיעה שלה הייתה שנשרפה מעט בגופה. לאחר שהפנימה את גודל האסון, היא הבינה שנעשה עימה נס ופלא ומשמים ריחמו עליה והצילו אותה ממוות בטוח.

על כן היא מיהרה לברר כיצד היא יכולה להודות לקב"ה על חסד עצום זה שגמל איתה.

יהודי נוסף סיפר לי שבאחד הלילות הוא התעורר לפתע משנתו, ומשום מה החליט לקום ולהתקלח במים חמים מאד. אחרי המקלחת הוא שב למיטתו כשהוא תמה לעצמו מדוע עשה את המעשה המוזר הזה.

בבוקר למחרת אותו יהודי חש ברע, וכשהזעיקו רופא למיטתו הרופא קבע שבלילה הקודם היהודי עבר התקף לב, והמקלחת שעשה במים החמים הצילה את חייו, ואם לא היה עושה את אותה מקלחת חמה לא היה נשאר בחיים, משום שהמים החמים והאדים שעלו מהם סייעו לשחרר את סתימת העורקים שהייתה בגופו, וכך הוא ניצל ממוות!

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ברשות הרבים

כמו כן אסור לשבח אדם בפני רבים, לפי שבקהל רבים תמיד יהיה מי שידבר בגנותו. ואם הוא אדם שמפורסם לכשר וצדיק שאין בו גנאי, מותר לשבח אותו אף בפני שונאיו.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אין אמונה בלא תורה

"וידבר משה לפני ה' לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים" (שמות ו, ב)

הקשה מרן הרב שך זצוק"ל, מהו הקל וחומר שהעמיד משה לה; שאם בני ישראל לא שמעו אליו ודאי שלא ישמעוהו פרעה. והרי מה שלא שמעו בני ישראל אל משה הוא משום שהיו בקוצר רוח מטורח השעבוד וקושיו, כמו שכתוב "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (שם פס' ט), אבל פרעה שישב במנוחה על כס מלכותו בלא שום טרחה וקושי מדוע שלא יקשיב לקולו של משה.

עוד קשה מדוע באמת לא הקשיבו בני ישראל לקול משה, והרי בפעם הראשונה שבא אליהם שמעו אליו. כמו שכתוב בפרשת שמות "וידבר אהרן את כל הדברים אשר דיבר ה' אל משה ויעש האותות לעיני העם. ויאמן העם וישמעו" וכו' (שמות ד, ל-לא), מה קרה בינתיים שבפעם השניה שבא משה אליהם לא שמעו אליו.

ונראה ש"קוצר רוח" האמור בפסוק הוא ראשי תיבות של 'קר'. וזהו הקוצר רוח שהיה לישראל כשבא אליהם משה, שכבר התקררו באמונה. כי אמנם אתמול האמינו והתעוררו והשתחונו לה; אבל בינתיים חלשה אמונתם. וזה יסוד גדול שכל אימת שיש לאדם התעוררות באמונה או בעבודת ה' מיד עליו לפעול לשמר את ההתעוררות הזו, ודאי שבשביל לשמר צריכים מיד ללמוד את התורה הקדושה. אבל בני ישראל שלא קיבלו עדיין את התורה, רפתה אמונתם שהרי הבטלה מן התורה מביאה לידי שעמום (עי' כתובות נט, ב) והשעמום מביא לידי התקררות. ומחמת זה לא שמעו אל משה, כמו בפעם הראשונה.

זה רמוז גם בתחילה ובסוף של המילים 'קוצר-רוח', שהוא 'קח' לשון קיחה, ואין קיחה אלא תורה שנאמר (משלי ד, ב) "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו" (תענית ז, א). לומר שמכיוון שלא התחזקו ישראל בקיחה דהיינו בתורה, התקררו ורפתה אמונתם בהשם יתברך.

לפי זה יש לתרץ את קושיית מרן הרב שך זיע"א שמשה רבנו ע"ה אמר לפני ה', שאם ישראל שהם חלק א-לוה ממעל (של"ה עשרה מאמרות, מאמר שני יז) התקררו בלא תורה ולא שמעו לדברי, ודאי שפרעה שאין בו חלק אלוה שיתקרר בלא תורה, ולא ישמע לדברי.

בהמשך הפרשה מוצאים אנו איך שפרעה מתקרר במהירות גם אחרי שהתעורר ואפילו אחרי שהצהיר הצהרות של תשובה. שהרי במכת ברד שלח פרעה לקרוא למשה ולאהרן בבהילות שיתפללו על הפסקת המכה. ואמר "חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים" (שמות ט, כז). כלומר שהיתה לו התעוררות לתשובה. אלא שמיד כאשר היתה רווחה התקרר וחזר בו מדבריו ושב להכביד את ליבו שנאמר "וירא פרעה כי חדל המטר והברד והקולות ויוסף לחטוא ויכבד לבו הוא ועבדיו" (שם פס' לד).

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויעש משה ואהרן כאשר צוה ה' אתם כן עשו. (ו.ז)

ויעש משה וגו' כן עשו צריך לדעת למה כפל לומר כאשר צוה ה' וגו' כן עשו, ולא הספיק הכתוב באחת מהנה ונראה שיכוין לומר שעשו השליחות כאשר אמר להם ה' בשתי הדרגות; האחת שכל מה שהשיגו הבין בדברי ה' כן עשו, והשניה שנתכוונו אל אמיתות הדברים בשלימות. וזה הוא שיעור הכתוב "ויעש משה וגו' כאשר צוה" וגו' ולא שינו דבר. וחוזר הכתוב ומעיד ואומר "כאשר צוה ה' אותם" - פירוש מה שנתכוון ה' במצותו להם כן עשו.

עוד ירצה שעל כל דיבור ודיבור היו מזכירין שם שמים, והוא אומרו "עשו", ובשעת מעשה הוא אומרו "כאשר צוה ה' וגו' עוד ירצה לומר שלא היו מתעכבים בדבר, אלא תיכף ומיד בכלותו לצוות אותם ה' היו נחפזים לעשות דבר ה'.

מן המעיין

"קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין". (ז. ט)

סח רבי מאיר שפירא, מלובלין:

כידוע שהסביבה משפיעה הרבה על האדם, אם לטוב ואם לרע.

אפילו אדם נעלה ונאצל עשוי להתקלקל בסביבה של אנשי שחת. וכן להיפך: אדם רשע משתפר וחוזר למוטב בסביבת אנשים כשרים ובני עליה.

וזהו הרמז במטה שנהפך לנחש. אפילו מטה הא-להים אשר שם המפורש חקוק עליו, אם תשליך אותו לפני פרעה, בסביבה פושעת ומזוהמת - יהיה לתנין, לחיה טורפת. ברם, אותו נחש ארסי יתהפך שוב למטה הא-להים, אם ידיו של משה מחזיקות בו.

"כי תועבת מצרים נזבח לה' א-להינו". (ח. כב)

בקשו המצרים להיראות יפי נפש ובעלי מדות הגונות, וקבעו לעצמם כחוק לרומם קרן שפלים ונדכאים. וזו הסיבה, כך ביאר המגיד מוילנא- רבי יעקב יוסף, שנתקשרו המצרים עם נפש בעל חי מסכן חסר הגנה ושמירה עצמית, כמו טלה, אשר אפילו קרניים משלו אין לו, ובקשו לרומם קרנו.

ברם, מידות והנהגות שאין יסודם בהררי קודש מתוך יראת ה'; אין להם קיום. אותם מצרים 'רחמנים' לבסוף השתעבדו בבני ישראל באופן המחפיר ביותר, והעבידו אותם יותר מאשר את בהמותיהם.

"הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הניס עבדיו ואת מקנהו אל הבתים". (ט. כ)

גם אותם שיראו מדבר ה', מכיון שהרשיעו לקו במכת ברד במידה כנגד מידה.

ומהי המידה כנגד מידה שהיתה במכת הברד לאותם שיראו מדבר ה'?

אומר רבי מסעוד בן שמעון שליט"א; כשם שעם ישראל חיו בצער משום שהוצרכו לישון יחד עם בהמותיהן במדבר, כך לקו המצרים שהוצרכו להכניס את מקניהם אל בתיהם מפחד מכת הברד.

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

אוכל בתכלית הכשרות. נטלו ידים. והנה, אותו משחק. אין כף ואין מזלג. יושבים וממתנינים. הגויים הסתכלו מהצד וראו כיצד מביאים גם להם מזלג שאורכו מטר וחצי. הגויים המתינו בצפייה לראות איך יפול דבר.

חייכו היהודים. הרהרו שוב ושוב. ואז, נתן האחד לשני. כל יהודי נטל אוכל במזלג והאכיל את חברו היושב מעברו השני של השולחן... חלפה רבע שעה, נגמר האוכל!

אמר הרב; 'אדוני המלך אתה רואה את ההבדל בין גוי ליהודי... מדוע רק ליהודים עלה הרעיון להאכיל את השני?'

האמת היא, שאם אני נותן לחברי לאכול ומסייע לו להכניס את האוכל לפה, הרי הוא כנגדי יסייע לי ושנינו נצא מרווחים. אבל, הגוי, בראש שלו, לא חושב בכלל על הרעיון לתת לשני (גם לי גם לך לא יהיה...). היהודים הספוגים ב"ואהבת לרעך כמוך" מסוגלים לחשוב בכיוון כזה, אבל הגויים לא.

מצבו של הגוי דומה לאותו קמצן שמעולם לא נתן דבר, והנה טבע בים של תל אביב. רץ המציל לעברו וצעק: 'תן, תן לי יד'. קרא הטובע מתוך הסערה: 'לתת, אני אף פעם לא נותן!' וכך טבע ונעלם בפי הדגים הטורפים. הגוי לא מכיר מושג של 'השני', 'הזולת'.

כבר במתן תורה קיימנו בעצמנו "ואהבת לרעך כמוך". אנו אומרים בהגדה של פסח "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו" במה "דיינו"? בכך שבהר סיני נעשינו כולנו - אחד. כבר שם, רבותי, הם לא אמרו "אעשה ואשמע" אלא "נעשה ונשמע", חשבו על הזולת. כי דבר טוב אני רוצה לתת גם לשכני... זהו יסוד היסודות.

עד עשר בלילה תערך סעודה ליהודים (בניהולו של הרב ורטהיימר). ומדוע נחלק את הסעודה, כי האוכל של היהודים אינו האוכל של הגויים, ובעזרת ה' בסעודה תוכלו להיווכח בהבדל הקיים בין העמים.

הגויים המזומנים הגיעו. חשובי עיר הבירה באו לאכול ולשתות. הם מצאו לפניהם שולחנות מלאים כל טוב, אך דבר אחד היה חסר: מזלגות וכפות. המשרת יצא לברר את סיבת הדבר, ולאחר כמה רגעים שב והודיע בשם המלך 'לא לגעת באוכל בלי מזלג וכף. טוב, ממתנינים. חלפו עוד רגעים ארוכים והנה נכנסו מלצרים ובידיהם מזלגות של מטר וחצי כל אחד, גם כפות של מטר וחצי... 'לאכול רק עם המזלגות!' - הכריזו.

הגויים החלו להסתובב סביב עצמם: 'איך מגיעים לאוכל? מה המלך משוגע? (אתם מבינים כי לא שייך לתפוס את ידית המזלג ולהכניס את האוכל התפוס בין שיניו כאשר המזלג ארוך כל כך...)

הם ניסו בדרכים שונות, אולי כך, שמא בצורה אחרת. חלפו עשר דקות ראשונות של מאמצים ללא הצלחה. מצידם כבר היו אוכלים ככה כבהמות, בעשר אצבעותיהם, אך אסור! המלצרים עברו בין המסובים והזהירו שוב ושוב בשם המלך: 'בלי כף וללא מזלג - אין לגעת באוכל'. כאשר חלפה שעה, האוכל נשאר כמות שהוא. ואות ניתן לסיום הסעודה.

אמרו הגויים לעצמם אנחנו לא נזוז מאן. נמתין לראות מה היהודים יעשו, וממה נפשך, אם יתנו להם מזלגות וכפות רגילות נבוא בטענת 'היתכן, למה היפלו אותנו לרעה?'

היהודים הלכו ליטול ידים באולם השני, בו הוכן

יסוד המידות הטובות נעוץ במחשבה טהורה על הזולת. לחשוב כל הזמן כיצד ניתן לעזור ולסייע לחבר, לשכן, ולכל מי שנצרך לכך.

סיפר הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, בהזדמנויות שונות, את הסיפור הידוע.

רבי שמשון ורטהיימר שימש כרב בוניה לפני שלש מאות שנה. הוא נקלע לויכוחים עם הכמרים על "אתה בחרתנו מכל העמים" - עם ישראל לעומת הנכרים. הכמרים התלוננו על התחושה הרווחת בקרב היהודים שהם העם הנבחר, וכפי שאכן כתוב בתורה "ואבדיל אתכם מן העמים והייתם לי לעם". התווכחו עמו הכמרים רבות וירדו לחייו, עד שהמלך אמר: כבוד הרב, די לויכוחים, יש לך אפשרות אחת להראות את צדקתך בהוכחה מעשית, כי אם הצדק איתך, בבקשה, תוכיח בעליל כי קיים הבדל בין העמים.

"טוב, אדוני המלך, אני אראה לכם בצורה מוחשית את ההבדל בין העמים. רק אבקש שתערוך לי סעודה דשנה, לגויים לבד וליהודים לבד, ובסעודה יתבהרו הענינים.

אנא שגר הזמנות והודעה, כי ביום שלישי הבא הינך עורך משעה שש עד שמונה בערב סעודה הערוכה כיד המלך ומיועדת לגויים. ומשעה שמונה

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

עדות מענינת נשתמרה בפיו של ר' ישועה, משמשו של רבי חיים פינטו זיע"א, אודות סדר יומו של הצדיק. וכה הם דבריו:

"בבוקר מוקדם הלכתי לביתו, ואז כבר מצאתי בבית הכנסת שבקומת העליה שבביתו כשהוא מתפלל. לאחר התפילה ירד רבי חיים זיע"א אל אשתו, ושאל אותה מה היא צריכה לבשל היום. לאחר שהשיבה לו, נתן לה כסף לקניות, ומיד יצא ועבר מבית לבית כדי לגבות כספי צדקה לעניי העיר."

"ורגליו היו ממש מוליכות אותו דווקא לבתים של חולים, עניים, לבתים של נזקקים, ולכולם ערך לבדו את הקניות ונתן להם מצרכים. בכל מקום הגישו לו לאכול, אולם הוא טעם מעט, ואמר לי: אתה תאכל בכל מקום."

"שאלתי אותו: רבי! כמה אני מסוגל לאכול? והוא השיב לי: אתה עוד צעיר, אתה יכול לאכול. ואם הם נותנים אסור לבזות אותם וצריך לאכול בכל מקום."

כך הלך הצדיק וצעד במשך שעות רבות, מקצה העיר ועד קצה העיר, כדי לעשות חסד בגופו ובממונו עם אנשים. כך היה בשנות צעירותו, וכך נהג עד ימי זקנה ושיבה.

בלילות, כך סיפר ר' ישועה, היה הצדיק עוסק בתיקונים ובלמוד התורה הקדושה. "מי יעמוד בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב."

מעשיו הכבירים של רבי חיים זיע"א למען העניים והנזקקים, הפכו אותו לאישיות מקובלת מאד אצל כל אחיו היהודים, שנוכחו לדעת כי כל מעשיו הם לשם שמים בלבד. מי שחיפש את הצדיק, ידע שמקומו בין האנשים העניים ודלת העם. שם הרבה לשבת ולשוחח איתם, לדבר על לבם ולעודד את רוחם, לבל יפלו במעמקי הייאוש ויעבדו את בוראם בשמחה ובטוב לבב.

